

ЧОТИРИ ПРОЄКТИ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР

23

СЦЕНКА З 1970-ИХ РОКІВ

Юрій Тарнавський

Дійові особи:

ГОЛОС

Побажано, щоб він був жіночий і щоб передавався через гучномовець. Він повинен завжди говорити однаково. Він повинен говорити дуже професійно й майже весело.

МИСТЕЦЬ

Він одягнений у костюм. Він одягнений трохи заелегантно.

ДЕХТО З ГЛЯДАЧІВ

Завіса піднесена або її цілком немає. Кін освітлений трохи заярко. Світло падає на кін одностайно. Тіней на коні не видно. Світло біле. По середині задньої стіни причеплене полотно. Воно такої ширини, як пересічне простирало, та довше. Полотно причеплене яких три метри над долівкою. На долівці, під полотном, два сходи. Вони трохи вузчі, ніж полотно. Полотно закриває їх боки. Сходи не цілком присунені до стіни. В наслідок того полотно відстає від неї. Полотно звисає по сходах. Воно простягається ще який метр на долівку. Полотно біле. Воно повинно виглядати, як простирало. Полотно, одначе, мусить бути достатньо цупке, щоб на нім малювати. На верхнім сході, ліворуч, три бляшанки фарби. Вони повинні бути об'ємом від двох до п'яти літрів. Бляшанки повинні бути однакові. Вони повинні бути цілком чисті зовні. Побажано, щоб на них не було наліпок. Теж побажано, щоб колір бляшанок був срібний. В лівій бляшанці фарба блакитна. В середній бляшанці фарба жовта. В правій бляшанці фарба червона. Фарби повинні бути такі, що дуже скоро сохнуть. Поверх бляшанок покришки. Покришки, одначе, вже підважені, так, що їх можна зняти без труднощів. Поверх покришок по квачу. Квачі мусять бути однакові. Вони мусять бути новісінькі. Розміром вони повинні бути такі, як квач середнього розміру у кімнатного маляра. Побажано, щоб щетина квачів була чорна а ручки дерев'яні й жовті. Квачі покладені поверх покришок діаметрально, кінцями до глядачів. На

верхнім сході, праворуч, бляшанка або пляшка з терпентиною. Поверх бляшанки ганчірка. Ганчірка такого розміру, як пересічний платок до носа. Ганчірка не повинна виглядати новою. Вона повинна виглядати ніби видертою з протертого простирала. Ганчірка теж біла. Вона гарненько зложена.

На коні тиша й не діється нічого принаймні п'ять секунд. Тоді починає говорити голос.

ГОЛОС: *Сучасний український національний прапор складається з двох смуг однакової ширини, з яких верхня блакитна, а долішня жовта.*

Після того, як замовкає голос, на коні знову тиша й не діється нічого яких десять секунд. Тоді виходить мистець. Побажано, щоб він вийшов з-за лаштунків праворуч кону. Він прямує до середини передньої частини кону. Він дивиться тільки перед себе. Його хід швидкий, та дуже уривчастий. Хід робить враження, що мистець людина нервова й вічно зайнята. Мистець зупиняється в середині передньої частини кону. Він обертається до глядачів. Він кланяється. Робить він це теж швидко й уривчато. Кланяючись, він говорить. Говорить він дуже швидко, тихо, й дещо неприязно.

МИСТЕЦЬ: G o o d e v e n i n g.

ГОЛОС:*(якщо треба): "G o o d e v e n i n g " по-англійському значить "добрый вечер."*

Сказавши своє, мистець обертається. Робить він це незалежно від того чи говорить голос, чи ні. Він тоді йде до полотна. Іде він таким самим ходом, як перед тим. Він виходить на перший схід. Він іде до лівої частини сходів. Він бере лівий квач. Він знімає покришку з лівої бляшанки. Він кладе покришку верхом вниз на схід побіч бляшанки. Він мачає квач у фарбу. Мистець малюватиме чотири прямокутники. Він малюватиме один прямокутник у кожному з чотирьох квадратів середньої частини полотна. Розміром прямокутники всі однакові. Розміром вони мусять бути такі, щоб майже виповняли квадранти середньої частини полотна, не дотикаючись, одначе, прямокутників у інших квадрантах. Відношення між висотами й ширинами прямокутників повинне бути приблизно 2:3. Краще було б, щоб мистець малював із пам'яті. Якщо треба, одначе, деталі того, що мистець малюватиме, можуть бути заздалегідь нашіковані на полотні. Та це мусить бути зроблене так, щоб глядачі цього не помічали. Мистець починає малювати. Малює він дуже швидко. З його поведінки повинно бути ясно, що він знає, що хоче представити, і робить це якнайекономніше. Малює він одначе досить недбало. Тут повинно бути ясно, що хоче він представити лиш суть того, що малює, а не свою професійну вправність. Скінчивши малювати одною фарбою мистець кладе квач поверх відкритої бляшанки й переходить до

наступного квача й бляшанки. Мистець не зупиняється ні між малюванням окремих деталей, ні між малюванням прямокутників. В кожному разі, ні в якому випадку не сміє він творити враження, що любить свою працю. Малюючи кожен прямокутник, мистець не повинен стояти на одному місці. Він повинен періодично посуватися дещо з боку на бік. Він мусить залишатися, однак, на першому сході. Мистець повинен посуватися на те, щоб усі глядачі могли слідкувати за його працею. Мистець, отже, повинен посуватися стільки, скільки потрібно для вищесказаного.

Під час, коли мистець малює, не повинна грати музика. Коли не хочеться, щоб в той час панувала тиша, можна, щоб з-за лаштунків доносилися звуки кроків, пересування важких предметів, стукання молотком, кашлю, притишених голосів, невиразних криків, і т. п. Та звуків цих не треба надживати.

Мистець спершу малює в лівім квадранті. Блакитною фарбою він заповняє верхню частину прямокутника. Робить це мистець так, що долішній край блакитної площі проходить прямою лінією від двох третіх висоти правого боку до одної третьої висоти лівого боку. Мистець тоді малює жовтою фарбою. Нею він заповняє долішню частину прямокутника. Мистець тоді малює червоною фарбою. Нею він малює краплеподібну форму. Малює він цю форму у самій середині прямокутника. Це значить, що малює він поверх вже мальованої поверхні. Якщо попередні фарби такі, що за цей час недостатньо висушили, мистець може залишити немальованою частину полотна, на якій малюватиме червоною фарбою. Це стосується й малювання наступних прямокутників. Краплеподібна форма представлена ширшим боком вниз. Розміром ширший бік форми повинен становити приблизно одну двадцяту ширини прямокутника. У цім прямокутнику блакитна частина виглядає, як небо. Жовта частина виглядає, як лан пшениці. Лан цей ніби росте під горою. Червона частина виглядає, як крапля крові. Крапля ця ніби капає в лан пшениці.

Коли мистець малює цей прямокутник, дехто з глядачів може шептати пояснення до цього, що мистець робить. Пояснення ці можуть бути в роді поданого нижче.

ДЕХТО З ГЛЯДАЧІВ (якщо хочеться): *Небо... лан... лан пшениці... лан пшениці під горою... крапля... крапля крові... крапля крові, що капає... крапля крові, що капає в лан пшениці.*

Скінчивши перший прямокутник, мистець малює в правім горішнім квадранті. Блакитною й жовтою фарбою малює він те саме, що попередньо. Червоною фарбою малює він теж краплеподібну форму, та іншу. Форма ця теж у середині прямокутника, та тільки поверх блакитної площі. Ширша частина форми повернена ліворуч. Долішня частина форми

збігається з краєм жовтої площі. Горішня частина досить увігнута вниз. Форма приблизно вдвічі більша, ніж попередня краплеподібна форма. У цім прямокутнику блакитна частина теж виглядає, як небо. Жовта частина, одначе, виглядає радше, як скісна поверхня. Червона частина виглядає, як крапля крові, що тече вниз по цій скісній поверхні. Жовта частина в крайнім випадку могла б виглядати, як лан пшениці. Та тоді згадана крапля крові текла б по цім лані, немов по скісній поверхні.

Коли мистець малює цей прямокутник, дехто з глядачів може знову шептати пояснення до цього, що мистець робить. Пояснення ці знову можуть бути в роді поданого нижче.

ДЕХТО З ГЛЯДАЧІВ (якщо хочеться): *Скісна поверхня... крапля крові... крапля крові, що тече... крапля крові, що тече вниз по скісній поверхні... крапля крові, що тече вниз по лані пшениці.*

Скінчивши другий прямокутник, мистець починає малювати в лівім долішнім квадранті. Блакитною й жовтою фарбою малює він знову те саме, що попередньо. Червоною фарбою малює він лукоподібну форму. Форма ця теж у середині прямокутника, та тільки поверх жовтої площі. Форма представлена вигнутою частиною вниз. Форма вигнута більш ліворуч ніж праворуч. Кінці форми є тангенсами до краю блакитної площі. Горішня частина форми збігається з краєм блакитної площі. Висота форми трохи менша, ніж третина висоти прямокутника. Ширина форми трохи більша ніж половина ширини прямокутника. У цім прямокутнику блакитна й жовта частини виглядають мов дві дошки, з одним із боків скісними. Дошки ці ніби стулені до купи скісними боками. Посередині між дошками ніби щілина. Червона частина ніби кров, що протікає через цю щілину. Кров ця ніби виповняє простір за блакитною й жовтою частинами. Блакитна й жовта частини, отже, є ніби один бік скриньки, наповненої кров'ю. Червона частина теж виглядає, як язик. Язик цей ніби язик крові. Кров ніби висуває його через надмірний гніт. Є теж можливим, що кров висуває язик, щоб кпити з тих, хто по цім боці блакитної й жовтої частин. Є теж можливим, що блакитна частина небо, а жовта лан пшениці. Червона частина тоді була б, як кров, що переливається через лан пшениці. Кров ця ніби зібралася за ланом пшениці, як за греблею. У цім випадку, червона частина теж може бути, як язик. Язик цей теж тоді належав би крові. Кров тоді теж висувала б його із тих самих причин, що вище.

Коли мистець малює червону частину цього прямокутника, він може висунути трохи свій язик, прикусити його, і повернутися боком до глядачів, щоб вони це бачили. Теж, коли мистець малює цей прямокутник, дехто з глядачів може знову шептати пояснення до цього, що мистець робить. Пояснення ці знову можуть бути в роді поданого нижче.

ДЕХТО З ГЛЯДАЧІВ (якщо хочеться): *Дошки зі скісними боками... дошки, стулені до купи скісними боками... щілина... щілина між дошками... кров протікає через щілину... кров за дошками... скринька,*

повна крові... язик... язик, крові... кров висуває язик... кров надмірно гнічена... кров кпить собі з нас... небо й лан пшениці... кров переливається через лан пшениці... кров зібралася за ланом пшениці, як за греблею... язик... язик крові... кров висуває язик... кров надмірно гнічена... кров кпить собі з нас з-за лану пшениці.

Скінчивши третій прямокутник, мистець малює в правім, долішнім квадранті. Блакитною фарбою заповняє він горішню половину прямокутника, так, що долішній край блакитної площі поземний. Жовтою фарбою тоді заповняє він долішню половину прямокутника. Беручи правий квач, мистець мачає його в фарбу глибоко. Тоді він хляпає квачем на прямокутник. Він повинен хляпати в середину прямокутника. Може він хляпати більше, ніж раз. Хляпаючи, мистець не мусить уважати, щоб фарба попала тільки на четвертий прямокутник. Вона може попадати й на непомальовану частину полотна, і навіть, дещо, на три попередні прямокутники. Якщо хоче, мистець може хляпати з ентузіазмом. В цім випадку, це був би єдиний раз, коли мистець поведився б не сухо професійно під час малювання. Хляпанням мистець повинен створити чотири роди плям. Перший рід плям діаметром приблизно одної десятої ширини прямокутника. Мистець повинен створити одну таку пляму. Другий рід плям розміром половини попереднього. Мистець повинен створити дві або три такі плями. Третій рід плям розміром між половиною й одною третьою другого роду плям. Таких плям мистець повинен створити між п'ять і десять. Четвертий рід плям розміром менший ніж третій рід. Таких плям мистець може створити скільки забажає. Мистець мусить уважати, однак, щоб не переповнити ними прямокутник. У цім прямокутнику блакитна й жовта частини виглядають, як сучасний український національний прапор. Червона частина виглядає, як кров, якою цей прапор захляпаний. Є теж можливим, що блакитна частина знову небо, а жовта лан пшениці. Тоді однак лан цей був би не під горою, а в степу. Червона частина тоді була б кров, якою небо й степ захляпані.

Коли мистець малює цей прямокутник, дехто з глядачів може знову шептати пояснення до цього, що мистець робить. Пояснення ці знову можуть бути в роді поданого нижче.

ДЕХТО З ГЛЯДАЧІВ (якщо хочеться): *Сучасний український національний прапор... захляпаний... захляпаний кров'ю... небо... лан пшениці... лан пшениці в степу... небо й степ захляпані кров'ю.*

Скінчивши хляпати, мистець кладе квач поверх правої бляшанки. Тоді він переходить до правої сторони сходів. Він знімає ганчірку з бляшанки з терпентиною. Він відчиняє бляшанку. Він наливає терпентину наганчірку. Накінець він починає чистити свої руки. Мистець повинен це робити навіть тоді, коли він цілком не заплямив своїх рук фарбою. Частину часу чищення рук мистець повинен присвятити чищенню нігтів. Починаючи чистити руки, мистець стоїть обернений до глядачів спиною. Чистячи ж нігті, мистець повертається до глядачів боком, щоб вони це помітили.

Скінчивши чистити руки, мистець закриває бляшанку. Він не складає ганчірки. Він просто кидає її поверх бляшанки. Тоді він обертається обличчям до глядачів. Він ступає на долівку. Він іде в сторону глядачів. Іде він дуже повільним кроком. Крок його тепер, одначе, досить довгий. В наслідок цього, мистець посувається відносно скоро. Рухи його тепер контрастують з рухами його попереднього ходу й малювання. Вони дуже плинні. Він ніби атлет, повний сили, або ніби рухається на пружинах. Мистець іде до середини передньої частини кону. Він зупиняється. Він усміхається неприродньо широко. Він кланяється дуже низько. Робить він це теж поволі. Тоді він говорить. Тепер говорить він дуже поволі, голосно, й над міру приязно. Тон його мови робить неприємне враження.

МИСТЕЦЬ: До свідання.

ГОЛОС (якщо треба): *"До свідання"* по-російському значить *"до побачення."*

Сказавши своє, мистець повертається в сторону, з якої прийшов. Робить це він знову незалежно від того чи говорить голос, чи ні. Мистець тоді йде в сторону лаштунків. Іде він таким самим ходом, як перед тим.

Якщо говорить голос, світло гасне, коли голос замовкає. В інакшому випадку світло гасне, коли мистець пройшов приблизно половину віддалі між серединою кону й лаштунками. Якщо хочеться, світло можна засвітити знову скоро після того, як мистець зайшов за лаштунки.

КІНЕЦЬ

СУЧАСНІСТЬ

ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО,
СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ

ЛЮТИЙ 1973, Ч.2. (146)
РІК ВИДАННЯ ТРИНАДЦЯТИЙ
МЮНХЕН